

दिनांक: - 05.12.2024

सायम् - 06:20

इयम् आकाशवाणी

सम्प्रति वार्ता: श्रूयन्ताम्

मुख्यवार्ता:

- भाजपा इति दलस्य वरिष्ठ नेता देवेन्द्र फडनवीसः अद्य सायं तृतीयवारं महाराष्ट्रस्य मुख्यमन्त्रित्वेन शपथग्रहणं स्वीकृतवान्।
  - भारतीय-अंतरिक्ष-अनुसंधान-संगठनं (इसरो) इत्यनेन अद्य श्रीहरिकोटायाः सतीश-धवन-अंतरिक्ष-केंद्रे पीएसएलवी सी-59 इति प्रक्षेपण-यानस्य सफलतापूर्वकं प्रक्षेपणं कृतमस्ति।
  - राष्ट्रपतिः द्रौपदी मुर्मुः प्रोक्तवती यत्, सप्तचत्वारिंशदधिक द्विसहस्रं तमवर्षपर्यन्तं भारतस्य विकसितराष्ट्रस्य निर्माणे कृषिः प्रमुखा अस्ति।
  - रूसस्य राष्ट्रपतिना ब्लादिमीर-पुतिनेन भारते लघु-मध्यमोद्यमानां स्थितिं सुदृढं कर्तुं प्रधानमन्त्रिणः नरेन्द्र-मोदिनः नेतृत्वभूतस्य सर्वकारस्य प्रशंसा कृता अस्ति।
  - महिलाक्रिकेट-क्रीडायां ब्रिस्बेन-नगरे त्रयाणां-क्रिकेट-क्रीडा-शृङ्खलायाः प्रथमायाम् एकदिवसीय-अन्तर्राष्ट्रीय-क्रीडायां आस्ट्रेलिया-दलेन भारतं पञ्चस्तोभैः पराजितम्।
-

महाराष्ट्र-देवेन्द्रः

भाजपा इति दलस्य वरिष्ठ नेता देवेन्द्र फडनवीसः अद्य सायं तृतीयवारं महाराष्ट्रस्य मुख्यमन्त्रित्वेन शपथग्रहणं स्वीकृतवान्। भाजपा दलस्य नेतृत्वे महायुति ग्रन्थिबन्धनेन महाराष्ट्रस्य विधानसभा निर्वाचने त्रिंशदुत्तर द्विशतं निर्वाचनासनानि विजितानि आसन्। भाजपा दलेन सह शिवसेना, राष्ट्रवादीकांग्रेस दलं च महायुतौ सम्मिलिताः सन्ति। शपथग्रहण समारोहे प्रधानमन्त्री नरेन्द्रमोदी, वरिष्ठ केन्द्रीय मन्त्रिणाः, मुख्यमन्त्रिणाः, अन्ये च गणमान्याः उपस्थिताः आसन्।

इसरो-पीएसएलवी सी-59 प्रक्षेपणम्

भारतीय-अंतरिक्ष-अनुसंधान-संगठनं (इसरो) इत्यनेन अद्य श्रीहरिकोटायाः सतीश-ध्वन-अंतरिक्ष-केंद्रे पीएसएलवी सी-59 इति प्रक्षेपण-यानस्य सफलतापूर्वकं प्रक्षेपणं कृतमस्ति। अनेन प्रक्षेपणयानेन श्रीहरिकोटायां स्पेसपोर्ट इत्यत्र प्रक्षेपणस्थलात् सायं चतुरधिक-चतुर्वादिने उड्हयनं समारभत्। प्रक्षेपणस्य अनन्तरं, इसरो इत्यनेन एकस्-इति सार्वजनिक-संदेशपटले प्रोक्तं यत्, पीएसएलवी-सी59 इत्यनेन सफलतापूर्वकं आकाशे प्रयाणं कृतमस्ति, येन इसरो इत्यस्य तान्त्रिक्या विशेषज्ञतया सह यूरोपीय-अंतरिक्ष-संगठनस्य प्रोबा-3 उपग्रहाणां स्थापनाय न्यूस्पेस-इंडिया-लिमिटेड इत्यस्य नेतृत्वे एकस्य वैश्विकाभियानस्य समारम्भम् अभवत्। अवधेयं यत् प्रोबा 3 यूरोपीय-अंतरिक्ष-संगठनस्य प्रदर्शनाभियानम् अस्ति। अस्मिन् अभियाने द्वयंतरिक्षयाने सम्मिलिते स्तः, ये युगपदेव कक्षायां संस्थापयिष्येते।

ओडिशा-राष्ट्रपतिः

राष्ट्रपतिः द्वौपदी मुरुः प्रोक्तवती यत्, सप्तचत्वारिंशदधिक द्विसहस्र तमवर्षपर्यन्तं भारतस्य विकसितराष्ट्रस्य निर्माणे कृषिः प्रमुखा अस्ति। सा अनुकूलजलवायुः, कुशलकार्यबलं, उर्वरकभूमिः, उन्नतप्रौद्योगिकी च इत्यादीनां माध्यमेन कृषिउत्पादनं इतोप्यधिकं वर्धयितुं क्षमतां भारतस्य प्रकाशितवती। राष्ट्रपति मुरुः अद्य भुवनेश्वरनगरे ओडिशा कृषिप्रौद्योगिकीविश्वविद्यालयस्य चत्वारिंशत्तमे दीक्षांतसमारोहे प्रवदन्ती आसीत्।

प्रधानमन्त्री हॉर्नबिलः

प्रधानमन्त्री नरेन्द्रमोदी अद्य नागालैण्डराज्यस्य नागरिकान् हॉर्नबिलमहोत्सवस्य पञ्चविंशतिवर्षस्य उपलक्ष्ये शुभकामनाः प्रदत्तवान्, अभिनन्दनं च कृतवान्। एकस्मिन्

सामाजिकान्तर्जालीय- सन्देशे श्रीमोदी कतिपयवर्षेभ्यः पूर्वं अस्मिन् उत्सवे स्वस्य यात्रायां मधुरस्मृतयः स्मरणं कृतवान्, अपि च नागा-संस्कृतेः जीवन्तताम् अनुभवितुं नागरिकैः आग्रहं कृतवान् ।

पुतिनः-भारतम्

रूसस्य राष्ट्रपतिना ब्लादिमीर-पुतिनेन भारते लघु-मध्यमोद्यमानां स्थितिं सुदृढं कर्तुं प्रधानमन्त्रिणः नरेन्द्र-मोदिनः नेतृत्वभूतस्य सर्वकारस्य प्रशंसा कृता अस्ति । ह्यः मौस्को-नगरे एकं निवेश-मंचं संबोधयन् श्री-पुतिनः रूसस्य आयात-प्रतिस्थापन-कार्यक्रमेण सह अस्य समानतां प्रतिपादयन् प्रावोचत् यत् भारतेन सविशेषं मेक इन इंडिया इत्यस्मै महत्वं प्रदत्तम् । राष्ट्रपतिना पुतिनेन प्रोक्तं यत् भारतस्य नेतृत्वेन नीतिगतरूपेण स्वहितानां प्राथमिकतायां ध्यानं केन्द्रितं कृतम् सहैव तेन भारते विनिर्माण-संचालनं स्थापितं कर्तुं रूसस्य तत्परता अपि व्यक्तीकृता । श्रीपुतिनेन लघु-मध्यमोद्यमानां विकासाय ब्रिक्स-देशानां मध्ये पारस्परिक-सहयोगं सम्वर्धनार्थम् अपि आह्वानं कृतम् । तेन आगामि वर्षे ब्राजीले आयोध्यमाणस्य शिखरसम्मेलनस्य अवधौ परस्परसहयोगस्य विवर्धनाय प्रमुखक्षेत्राणाम् आकलनं विधातुं सदस्यदेशाः सम्प्रार्थिताः ।

दिल्ली-वायु-गुणवत्ता-सूचकाङ्कः

दिल्ल्यां वायु-गुणवत्तायां परिष्करणं निरन्तरं प्रचलति। अद्य अपराह्ने एकवादनं यावत् (AQI) इति वायु-गुणवत्ता-सूचकांकः एकषष्ठ्यधिकैकशतम् आसीत्, यः सूचकाङ्कस्य मध्यमश्रेण्याम् अस्ति । केन्द्रीय-प्रदूषण-नियन्त्रण-विभागस्य अनुसारं, नगरस्य केषुचित् क्षेत्रेषु वायु-गुणवत्ता-सूचकांकस्य स्तरः द्विशतं अत्यक्रामत् । दिल्ल्याः शादीपुर-स्थानके वायु-गुणवत्ता-सूचकांकः चतुर्पञ्चाशदधिक-द्विशतं, मुंडकायां चतुर्विंशत्यधिक-द्विशतं, नेहरू-नगरे सप्तत्रिंशदधिक-द्विशतं,

जहांगीरपुरीक्षेत्रे अष्टोत्तर-द्विशतं , आर.के.पुरम् इत्यत्र च एकोत्तरद्विशतं संसूचितः। भारतीय-ऋतुविज्ञान-विभागेन (IMD) इत्यनेन पूर्वानुमानं व्यक्तीकृतम् अस्ति यत् आगामि दिवसद्वयोः दिल्ल्यां, राष्ट्रियराजधानि-क्षेत्रे च रात्रौ प्रातश्च समये धूमाच्छादनं संभाव्यते ।

नागरिक-उड्ययन-मन्त्री

नागरिकोड्ययन-मन्त्री किञ्चरापु-राममोहन-नायडुः अवदत् यत्, सम्पूर्णे देशे सप्तपञ्चाशदधिकैकशतं विमानस्थानकानि प्रचलन्ति। सः अवदत् यत् चतुर्दशोत्तर-द्विसहस्रतमाब्दे केवलं चतुर्सप्तति-विमानस्थानकानि एव प्रचलन्ति स्म । अद्य लोकसभायां पूरकप्रश्नं प्रत्युत्तरन् श्री नायडुः अवदत् यत् प्रधानमन्त्रिणः श्रीनरेन्द्रमोदीवर्यस्य नेतृत्वे सर्वकारेण सम्पूर्णे देशे विमानस्थानकानां जालस्य विस्तारः कृतः अस्ति ।

अश्विनी-वैष्णवः-मोटर-ट्राली

रेलमन्त्री अश्विनी-वैष्णवः अद्य नवदिल्ली-रेलस्थानकस्य परिसरे नवनिर्मितस्य मार्ग-रेलयानस्य निरीक्षणं कृतवान्। वार्ताहरैः सह वार्तालापं कुर्वन् श्रीवैष्णवः अवदत् यत् रेल-यन्त्र-मोटर-ट्राली-सौकर्यस्य आधुनिकीकरणविषये रेल-कर्मिभिः पर्यवेक्षकैः च सह विस्तृत-चर्चायाः अनन्तरं निर्मितः एषः नूतनः अविष्कारः अस्ति । उन्नयनस्य विषये मन्त्रिवर्यः अवदत् यत् पूर्वं मार्गस्य रक्षणार्थं प्रयुक्तं मोटर-ट्राली-सौविध्यं बहुप्राचीनम् आसीत् ।

जयशंकर-भारतः १०० शिखरसम्मेलने :

विदेशमन्त्री डॉ. एस जयशंकरः अद्य अवदत् यत् भारतं केवलं अन्य अर्थव्यवस्थानां कृते उपभोक्तृ-आपणं न भवितुम् इच्छति। ‘भारतस्य वैश्विक-उत्थान-संवर्धनं’ इत्यस्मिन् विषये नवदिल्ल्यां भारत ऐट 100 इति शिखरसम्मेलने सम्बोधयन् डॉ. जयशङ्करः अवदत् यत्

वैश्विकसङ्घटनाः उद्योगाः च भारते न केवलं तस्य आपणार्थं अपि तस्य प्रतिभायाः कृते अपि आगच्छन्ति। चीनविषये मन्त्री उक्तवान् यत् भारतं तेन सह स्वस्थव्यापारसम्बन्धः इच्छति परन्तु तस्य उपरि आश्रितः भवितुम् न इच्छति। रूसदेशात् आयातानां विषये प्रवदन् मन्त्री अवदत् यत् आस्ट्रेलिया, ब्राजील्, इन्डोनेशिया देशैः च सह यूरोपीयराष्ट्रं प्राकृतिकसंसाधनानाम् कृते विश्वसनीयः सहभागी अस्ति, यस्य भारते अभावः अस्ति।

दिल्ली-मेट्रो-ब्लू-लाईन-मैट्रो-रेलयानसेवा:

दिल्ली-मेट्रो-रेलयानस्य सिग्नलिंग-केबल इत्यस्य चौर्येण , अद्य ब्लू-लाईन-मैट्रो-रेलयानसेवा: सीमितवेगेन प्रचलन्ति । दिल्ली-मेट्रो-रेल-निगमेन प्रोक्तं यत् द्वारका-सैकटर-एकविंशति-तः नोयडा-इलेक्ट्रानिक-सिटी-वैशालीस्थानक-पर्यन्तं मेट्रो-रेलमार्गः प्रभावितः अभवत् यतः केचिद्द्विः उपद्रविभिः मोती-नगर-कीर्ति-नगर-मेट्रो-स्थानकयोः मध्ये केबल इत्यस्य हानिः कृता । अस्मिन् खण्डे रेलयानानि विनियमितानि भवन्ति, येन रेलयानानां सम्मर्दः जातः, सेवायां च विलम्बः अभवत् । डी. एम्. आर्. सी. इत्यनेन आश्वस्तिः यत् ब्लू-लाईन् इत्यस्य शेषभागेषु रेलयानसेवाः ससामान्यं उपलभ्यन्ते। दिवसावधौ जनानाम् सौविध्याय राजस्वसेवायाः पिधानानन्तरं रात्र्यावधौ आवश्यकं पुनर्निर्माणकार्यं निर्धारितम् अस्ति ।

फ्रांस-सर्वकारः

अविश्वास-प्रस्तावे पराजयानन्तरं फ्रांस-सर्वकारः निरस्तः सञ्चातः, येन यूरो-क्षेत्रस्य द्वितीया वृहत्तमार्थव्यवस्था राजनीतिक-संकटापन्ना सञ्चाता। प्रधानमन्त्रिणः मिशेल-बार्नियरस्य सर्वकारम् अपदस्थं कर्तुं वामपंथि-दक्षिणपंथि-दलयोः सांसदाः परस्परं सम्मिलिताः सन्ति । अनेन सह एव मिशेल-बार्नियरः षट्-दशकेषु संसदः अपदस्थभूतः प्रथमः प्रधानमंत्री अभवत्। वामपंथि-दक्षिणपंथि-दलयोः एकत्रिंशदुत्तर-त्रिशतं सांसदैः देशस्य निम्रसदने अविश्वास-प्रस्तावस्य समर्थनं कृतं यः, आवश्यकमतैः अपि अधिकम् अस्ति।

महिलाक्रिकेट

महिलाक्रिकेट-क्रीड़ायां ब्रिस्बेन्-नगरे त्रयाणां-क्रिकेट-क्रीड़ा-शृङ्खलायाः प्रथमायाम्
एकदिवसीय-अन्तर्राष्ट्रीय-क्रीड़ायां आस्ट्रेलिया-दलेन भारतं पञ्चस्तोभैः पराजितम् । शृङ्खलायाः
द्वितीया स्पर्धा अस्य दिसम्बर् मासस्य अष्टमे दिनाङ्के ब्रिस्बेन्-नगरे भविष्यति।

॥इति वार्ता:॥